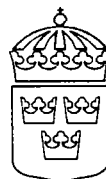

Utbildningsutskottets betänkande 1989/90:UbU21

Anslag till utbildning för vårdyrken m.m.

1989/90
UbU21

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1989/90:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnitt D Grundläggande högskoleutbildning punkterna D 7. Utbildning för vårdyrken och D 11. Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. jämte motioner.

Propositionen

1. Utbildning för vårdyrken

Regeringen har under punkt D 7 (s. 245—259) föreslagit

15. att riksdagen fastställer planeringsramar för budgetåret 1990/91 i enlighet med vad som i propositionen förordats,

17. att riksdagen till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 476 040 000 kr.

Hemställan 16 under denna punkt behandlar utskottet i betänkande 1989/90:UbU18.

2. Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m.

Regeringen har under punkt D 11 (s. 293—297) föreslagit

28. att riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla ADB-linjen om 40 poäng fr.o.m. budgetåret 1990/91,

29. att riksdagen godkänner de riktlinjer för resursfördelning avseende budgetåren 1990/91—1992/93 som angivits i propositionen,

30. att riksdagen till Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 214 780 000 kr.

Motionerna

1989/90:Ub531 av Siw Persson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av forskartjänster inom medicinsk mykologi och utökad undervisning i klinisk mykologi under primär- och vidareutbildningen av läkare.

1989/90:Ub532 av Catarina Rönnung m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att en rehabiliteringslinje innefattande 40 platser med inriktning mot sjukgymnastik med start 1992/93 förläggs till hälsohögskolan i Jönköping.

1989/90:Ub540 av Ulla Orring (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av förutsättningarna för en ändrad intagning av studenter med samisk- och finskspråkig bakgrund till läkarlinjen för att därmed på sikt främja tillgängligheten av hälso- och sjukvård till minoritetsbefolkningen enligt förslaget.

1989/90:Ub554 av Sonia Karlsson och Viola Furubjelke (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att laboratorieassistentutbildningen bör utökas till 100 poäng.

1989/90:Ub555 av Ingbritt Irhammar m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökad sjukgymnastutbildning i Lund.

1989/90:Ub562 av Stina Eliasson och Gunhild Bolander (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av utökad receptarie- och apotekarutbildning.

1989/90:Ub567 av Ulla Orring (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att förlägga logopedutbildning till Umeå.

1989/90:Ub571 av Ylva Annerstedt m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att kurser i ortopedisk medicin skall ingå i sjukgymnasters och läkares grundutbildning.

1989/90:Ub573 av Barbro Sandberg och Charlotte Branting (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning om ekonomiskt stöd till psykoanalytisk utbildning.

1989/90:Ub576 av Stig Gustafsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utökning av antalet utbildningsplatser på receptarie- och apotekarlinjerna.

1989/90:Ub578 av Ulf Melin och Anders Björck (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rehabiliteringslinjens inriktning mot sjukgymnastik vid hälsohögskolan i Jönköping 1992/93,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att förlänga utbildningen från 100 till 120 poäng.

1989/90:Ub581 av Aina Westin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta en fördjupningskurs i arbetsterapi inom vårdhögskolan i Stockholm.

1989/90:Ub586 av Ingbritt Irhammar m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet att starta 130-poängsutbildning i diagnostisk radiologi för utbildning av röntgensköterskor vid vårdhögskolan i Lund—Helsingborg.

1989/90:Ub590 av Lennart Andersson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att antalet platser vid tandläkarlinjen vid Karolinska institutet år 1990/91 skall vara 100 inom ramen för befintligt antal platser.

1989/90:Ub593 av Iris Mårtensson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att friskvårdspedagogiska linjen inrättas som allmän linje vid högskolan i Gävle—Sandviken,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökning av antalet nybörjarplatser vid friskvårds-linjen.

1989/90:Ub602 av Kjell Ericsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av utökad farmaceutisk utbildning i enlighet med UHÄ:s äskande.

1989/90:Ub606 av Ingrid Andersson och Iréne Vestlund (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förlängning av laboratorieassistentutbildningen och påbyggnadslinjerna,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anpassning av laboratorieassistentutbildningen till nordisk arbetsmarknad samt till EG.

1989/90:Ub616 av Gullan Lindblad m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att tandläkarutbildningen till viss del integreras med läkarutbildningen och till viss del med övriga tandvårdsutbildningar, det senare lämpligen genom en integrerad tandhälsovårdsskola,

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:Sf299.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tandläkarhögskolornas utveckling till regiontandvårdsinstitut.

1989/90:Ub618 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari yrkas

1989/90:UbU21

7. att riksdagen hos regeringen begär förslag till kvalitetshöjande åtgärder inom logopedutbildningen,

8. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ny dimensionering av utbildning i psykoterapi,

9. att riksdagen beslutar att apotekar- och receptarielinjerna utökas med 40 platser vardera i enlighet med vad som i motionen anförts,

10. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ny utbildning av sjukgymnaster i enlighet med vad som i motionen anförts.

1989/90:Ub621 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en harmonisering av vårdutbildningarna i Norden och en anpassning till vårdutbildningarna inom EG-området,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att antagning till sjuksköterskeutbildning efter vårdinriktade kompletteringskurser från gymnasieskolans treåriga teoretiska utbildningar bör ske parallellt med antagning från gymnasieskolans omvårdnadslinje för att bredda och förbättra rekryteringen,

5. att riksdagen hos regeringen begär att behovet av påbyggnadsutbildning för vårdpersonal utreds i enlighet med vad som i motionen anförts,

6. att riksdagen beslutar att laboratorieassistentlinjen förlängs med 10 poäng,

7. att riksdagen hos regeringen begär att påbyggnadsutbildningen i klinisk cytologi förlängs med 16 poäng till 40 poäng,

8. att riksdagen hos regeringen begär förslag till förlängd påbyggnadsutbildning i blodgruppsserologi,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett enhetligt statligt huvudmannaskap för all högskoleutbildning.

1989/90:Ub627 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp, m, c) vari yrkas att riksdagen beslutar att fastställa att antalet nybörjarplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet budgetåret 1990/91 skall vara 100.

1989/90:Ub646 av Bertil Persson och Rune Rydén (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbättrad utbildning av röntgensjuksköterskor.

1989/90:Ub669 av Margitta Edgren m.fl. (fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om påbyggnadsutbildningar för operationssköterskor och för sjuksköterskor inom äldreomsorg,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om laboratorieassistentutbildningen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att försöksverksamheten med treårig sjuksköterskeutbildning skall avslutas och utbildningen permanentas.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vidgade möjligheter till individuella studiegångar inom vårddyrkena,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om gemensamt statligt huvudmannaskap för alla vårddyrken inom högskolan,

1989/90:Ub672 av Karin Israelsson och Per-Ola Eriksson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning av logopeder vid Umeå universitet.

1989/90:Ub678 av Ylva Annerstedt (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att fastställa att antalet nybörjarplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet budgetåret 1990/91 skall vara 100.

1989/90:Ub686 av Lars Sundin (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utbildningen till sjukgymnast bör förlängas.

1989/90:Ub700 av Gunilla Andersson och Lisbeth Staaf-Igelström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av fler utbildningsplatser på apoteks- resp. receptarieutbildning.

1989/90:Ub722 av Bo Holmberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förlängd och förbättrad arbetsterapeututbildning.

1989/90:Ub724 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

12. att riksdagen hos regeringen begär förslag till lokalisering av logopedutbildning till Umeå,

13. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förlängning av logopedutbildningen till 160 poäng,

14. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förlängning av rehabiliteringslinjen med inriktning mot sjukgymnastik till 120 poäng,

15. att riksdagen till Utbildning för vårddyrken, D 7, för budgetåret 1990/91 anslår 7 780 000 kr. för att behålla alla utbildningsplatserna på tandläkarutbildningen vid Karolinska institutet,

16. att riksdagen till Utbildning för vårddyrken, D 7, för budgetåret 1990/91 anslår 150 000 kr., utöver regeringens förslag, för psykotera- piutbildning,

17. att riksdagen till Utbildning för vårddyrken, D 7, för budgetåret 1990/91 anslår 620 000 kr. för 40 nya platser på receptarielinjen.

1989/90:Ub730 av Rune Bäcklund och Kersti Johansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning av sjukgymnaster vid Hälsohögskolan i Jönköping.

1989/90:Ub736 av Lola Björkquist och Inger Koch (fp,m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en anpassning av laboratorieassistenternas utbildning till EG och till den nordiska arbetsmarknaden.

1989/90:Ub740 av Rolf Dahlberg (m) vari yrkas

1989/90:UbU21

2. att riksdagen beslutar att friskvårdslinjen vid högskolan Gävle—Sandviken skall vara en allmän utbildningslinje.

1989/90:Ub742 av Karin Starrin och Gunnar Björk (c) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående 30 elevplatser på friskvårdspedagogiska linjen.

1989/90:Ub748 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen beslutar att friskvårdslinjen vid högskolan i Gävle—Sandviken blir allmän utbildningslinje och att antalet nybörjarplatser utökas med 30 till 60.

1989/90:Ub749 av Kersti Johansson och Marianne Jönsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en plan för en utbyggnad av logopedutbildningen.

1989/90:Ub751 av Barbro Westerholm och Ingrid Ronne-Björkqvist (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av kliniska farmakologer och farmaceuter och utbildningsplatser för dessa.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:So530.

1989/90:Ub758 av Larz Johansson m.fl. (c) vari yrkas

17. att riksdagen beslutar att utöka antalet nybörjarplatser på receptarielinjen med 40 budgetåret 1990/91,

18. att riksdagen beslutar att utöka antalet nybörjarplatser på apotekarlinjen med 40 budgetåret 1990/91,

19. att riksdagen beslutar förlänga rehabiliteringslinjen till 120 poäng,

20. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av utbildningar inom vårdområdet i enlighet med vad som anges i motionen,

21. att riksdagen beslutar att till D 7. Utbildning för vårdrken anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 048 000 kr. förhöjt anslag.

1989/90:Ub803 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

13. att riksdagen beslutar att logopedutbildningen förlängs till 160 poäng i enlighet med vad i motionen anförts,

14. att riksdagen beslutar att antalet intagningsplatser på sjukgymnastutbildning skall bestämmas till 100 fler än regeringen föreslagit,

15. att riksdagen beslutar bestämma antalet antagningsplatser vid receptarieutbildningen till 40 fler än vad regeringen föreslår,

16. att riksdagen till St Lukasstiftelsens påbyggnadsutbildning i psykoterapi för budgetåret 1990/91 anvisar 800 000 kr.,

17. att riksdagen under anslaget D 7. Utbildning för vårdrken, anslår 9 900 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit för budgetåret 1990/91.

1989/90:Ub804 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) vari yrkas

1989/90:UbU21

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vårdutbildningen, dess längd, intagning och innehåll,

28. att riksdagen till påbyggnadsutbildningen i psykoterapi vid S:t Lukasstiftelsen för budgetåret 1990/91 under anslaget D 7. Utbildning för vårdyrken anslår 800 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

1989/90:Ub805 av Maj Britt Theorin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fler platser i vårdutbildningen med tonvikt på en permanentning av den treåriga sjuksköterskeutbildningen och rätten att omfördela ej utnyttjade platser inom gymnasieskolan till vårdinriktad komvuxutbildning (delvis).

1989/90:Ub811 av Sten Svensson m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökad undervisning om olika handikapp i vårdyrkesutbildningarna och utbildningarna för byggnadssektorn (delvis),

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökningen av utbildningstiden för sjukgymnaster och arbetsterapeuter till tre år,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökning av antalet utbildningsplatser för logopedier.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:So260.

Utskottet

I det följande behandlas anslagen Utbildning för vårdyrken och Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m.

1. Utbildning för vårdyrken

I detta avsnitt behandlar utskottet planeringsramar m.m. för samtliga linjer inom vårdyrkessektorn, såväl inom den statliga som inom den kommunala högskolan.

Dimensionering och lokalisering av vissa vårdutbildningar

Tandläkarlinjens dimensionering har under 1980-talet successivt minskat från 500 till 260 nybörjarplatser. Detta har skett dels genom att antalet utbildningsplatser vid universiteten i Göteborg och Umeå har minskats, dels genom att hela enheten för tandläkarutbildning i Malmö (universitetet i Lund) avvecklats med början budgetåret 1984/85. I slutet av sjuttioalet gjordes också en kraftig reduktion av utbildningsvolymen i Stockholm.

En översyn av tandvårdsutbildningarna i sin helhet har slutförts under år 1989. Utredningen har redovisat sina förslag i betänkandet *Utbildningar för framtidens tandvård* (SOU 1989:28). I betänkandet behandlas bl.a. tandläkarlinjens lokalisering och dimensionering.

I budgetpropositionen ansluter sig föredragande statsrådet till utredningens förslag och remissinstansernas positiva inställning till att tandläkarutbildningen återupptas i Malmö med universitetet i Lund som huvudman för utbildningen. Inom ramen för nuvarande dimensionering (sammanlagt 260 platser) föreslås tandläkarlinjens nybörjarplatser budgetåret 1990/91 omfördelade så att utbildningen skall kunna återupptas i Malmö. Linjen anses böra omfatta 80 nybörjarplatser vid Karolinska institutet i Stockholm — en minskning med 40 platser — 80 platser i Göteborg, 60 platser i Umeå och 40 platser i Malmö.

Föredragande statsrådet utgår från att det är möjligt att på nytt bygga upp en tandläkarutbildning i Malmö utan att de totala kostnaderna för linjen i landet ökar. Statsrådet räknar heller inte med några tillkommande investeringskostnader vid enheten för tandläkarutbildning i Malmö.

För Karolinska institutet innebär regeringens förslag om en minskning av antalet nybörjarplatser med 40 en anslagsminskning under den nu aktuella treårsperioden. I propositionen är denna reduktion beräknad till 500 000 kr. för budgetåret 1990/91, 1 000 000 kr. för budgetåret 1991/92 och 2 000 000 kr. för budgetåret 1992/93. För budgetåret 1992/93 beräknas även en besparing under anslaget Vissa tandvårdskostnader på 7 280 000 kr. för Karolinska institutet.

I fyra motioner yrkas att antalet nybörjarplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet skall vara fler än de 80 som föreslås i budgetpropositionen. I motion 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 15 delvis föreslås att antalet platser vid Karolinska institutet skall vara oförändrat, dvs. 120. Av denna anledning skall anslagsbeloppet enligt motionen inte reduceras. I motionerna 1989/90:Ub590 (s), 1989/90:Ub627 (fp, m, c) och 1989/90:Ub678 (fp) föreslås att antalet nybörjarplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet skall minskas från 120 till 100, dvs. vara 20 fler än vad som föreslagits i budgetpropositionen. Någon motsvarande reduktion av utbildningsvolymen vid andra enheter föreslås inte i motionerna.

Utskottet anser att dimensioneringen av tandläkarutbildningen, med tanke på de framtida behoven av utbildade, i flera avseenden är svårbedömlig. Flera samverkande faktorer måste beaktas. Av betydelse för dimensioneringen är bl.a. den nuvarande och förväntade examinationen från högskolorna. Utskottet noterar att antalet examinerade från tandläkarlinjen är påfallande lågt. Tillgänglig statistik från de senaste åren visar att det endast är 50–60% av de antagna som fullföljer utbildningen. En orsak till den låga examinationsfrekvensen är att antalet behöriga sökande till linjen under stor del av åttiotalet legat på en låg nivå. Utskottet har vid tidigare riksmöte (UbU 1987/88:24, rskr. 276) fäst uppmärksamheten på de problem som hänger samman med svårigheten att rekrytera sökande till tandläkarutbildningen. En relativt stor del av de studerande som antas till utbildningen har inte

svenska som modersmål. Utskottet har erfarit att detta förhållande försämrar möjligheterna för många studerande att fullfölja utbildningen eller hålla föreskriven studietakt. Utskottet förutsätter att UHÄ i samverkan med de berörda högskoleenheterna vidtar åtgärder i syfte att säkerställa att de studerande under utbildningens gång får sådana kunskaper i svenska att de kan fullfölja undervisningen inom de odontologiska ämnena. Utskottet förutsätter också att UHÄ och högskoleenheterna även i övrigt ägnar fortsatt uppmärksamhet åt frågor kring rekrytering till och examination i tandläkarutbildningen.

De uppgifter om de studerandes val av utbildningsort som statistiska centralbyrån (SCB) i olika sammanhang redovisat visar att de studerande ofta väljer en utbildning som finns i närheten av bostadsorten. Vad gäller tandläkarutbildningen noterar utskottet att tillgängliga uppgifter visar att tandläkarna i stor utsträckning stannar kvar i den region där de utbildat sig. Utskottet delar den bedömning regeringen gjort att det inom kort finns risk för brist på tandläkare i den södra delen av landet. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att tandläkarutbildningen återupptas i Malmö fr.o.m. budgetåret 1990/91 och att utbildningen där dimensioneras för 40 nybörjare.

Enligt vad utskottet erfarit finns det i dag ett hundratal vakanta tjänster som tandläkare. Av dessa återfinns åtminstone hälften i de län som huvudsakligen rekryterar tandläkare från Karolinska institutet. Även om det råder viss osäkerhet om det framtida behovet av tandläkare och hur många utbildade som kommer att examineras från linjen, anser utskottet, i likhet med motionärerna, att minskningen av utbildningsvolymen vid Karolinska institutet inte skall vara så stor som regeringen föreslagit. Utskottet anser därför att antalet nybörjarplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet skall vara 100 fr.o.m. budgetåret 1990/91.

Tandläkarutbildningen kommer därmed att vara dimensionerad för sammanlagt 280 nybörjarplatser, fördelade på 100 platser i Stockholm, 40 platser i Malmö, 80 platser i Göteborg och 60 platser i Umeå. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub590, 1989/90:Ub627 och 1989/90:Ub678 samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub724 yrkande 15 delvis fastställer planeringsramar för tandläkarlinjen i enlighet härmed.

Apotekar- och receptarielinjerna finns vid universitetet i Uppsala. Apotekarlinjen omfattar 160 poäng och är dimensionerad för 80 nybörjare. Receptarieutbildningen består av två inriktningar, nämligen en 40-poängsutbildning med 220 nybörjarplatser, avsedd för yrkesverk samma apotekstekniker, och en 80-poängsutbildning med 80 nybörjarplatser.

Föredragande statsrådet förordar oförändrade planeringsramar för båda linjerna under treårsperioden.

UHÄ har i sin anslagsframställning, med stöd av bedömningar som såväl universitetet som Apoteksbolaget gjort, föreslagit att receptarielin-

jen om 80 poäng utökas med 40 nybörjarplatser budgetåret 1990/91 och att apotekarlinjen utökas med 40 nybörjarplatser fr.o.m. budgetåret 1991/92.

I motionerna 1989/90:Ub562 (c), 1989/90:Ub576 (s), 1989/90:Ub602 (c), 1989/90:Ub618 (m) yrkande 9 och 1989/90:Ub700 (s) begärs en utökning av dimensioneringen av såväl apotekarlinjen som 80-poängsutbildningen för receptarier med 40 platser för vardera linjen i den takt som UHÄ föreslagit. Flera av motionärerna hänvisar till den bedömning Apoteksbolaget gjort om ett ökat behov av utbildade apotekare och receptarier.

I motionerna 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 17 delvis, 1989/90:Ub758 (c) yrkande 17 och 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 15 föreslås att receptarielinjen budgetåret 1990/91 får 40 fler antagningsplatser än vad regeringen föreslagit. I motion 1989/90:Ub758 (c) yrkande 18 föreslås att apotekarlinjen redan budgetåret 1990/91 utökas med 40 platser. I motion 1989/90:Ub751 (fp) slutligen pekas, förutom behovet av 80 nya platser inom de farmaceutiska utbildningarna, också på behovet av kliniska farmakologer.

Utskottet, som tagit del av den redovisning Apoteksbolaget gjort av behovet av utbildad farmaceutisk arbetskraft under nittioalet, anser att utbildningsvolymen för såväl apotekar- som receptarielinjen måste utökas de närmaste åren. Motiven är dels statens avtal med Apoteksbolaget angående apoteksväsendet, dels de stora pensionsavgångarna hos nu yrkesverksam personal. Härtill kommer att antalet utbildade med farmaceutisk bakgrund också måste svara mot de behov som finns inom läkemedelsindustrin och den farmaceutiska forskningen.

De farmaceutiska utbildningarna är laborativa och därmed relativt kostsamma. En utökning av utbildningsvolymen vid universitetet i Uppsala kan, enligt vad utskottet bedömer, heller inte göras utan att ytterligare medel för utrustning tillskjuts. De sammantagna resursbehoven är av den storleken att utskottet inte finner det möjligt att tillgodose behovet av ett utökat antal platser i sin helhet när det gäller båda linjerna redan budgetåret 1990/91. En successiv utbyggnad under treårsperioden bedömer dock utskottet vara möjlig.

Mot bakgrund av vad som nu anförts om de farmaceutiska utbildningarna föreslår utskottet att apotekarlinjen resp. receptarielinjen budgetåret 1990/91 vardera skall dimensioneras för 20 nybörjarplatser utöver vad regeringen föreslagit. Planeringsramen för apotekarlinjen blir därmed 100 och ramen för receptarieutbildningen blir totalt 320. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 och motionerna 1989/90:Ub562, 1989/90:Ub576, 1989/90:Ub602, 1989/90:Ub618 yrkande 9, 1989/90:Ub700, 1989/90:Ub724 yrkande 17 delvis, 1989/90:Ub751, 1989/90:Ub758 yrkandena 17 och 18 samt 1989/90:Ub803 yrkande 15 fastställer planeringsramar för dessa linjer i enlighet härmed.

Utskottet konstaterar att behovet av ytterligare resurser för utrustning för receptarielinjen budgetåret 1990/91 uppgår till 500 000 kr. För apotekarlinjen uppgår behovet till 800 000 kr. Utskottet avser i ett annat betänkande (1989/90:UbU25) föreslå att de medel UHÄ

disponerar för utrustning under anslaget I 2. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m.m. räknas upp i motsvarande omfattning.

Vidare föreslår utskottet att såväl apotekar- som receptarielinjen under den nu aktuella treårsperioden vardera tillförs ytterligare 20 nybörjarplatser. Därmed kommer planeringsramarna för ifrågavarande linjer sammantaget under perioden att öka med 40 platser för resp. linje. Utskottet utgår från att regeringen i kommande budgetpropositioner återkommer med förslag till en sådan utbyggnad av de farmaceutiska utbildningarna som utskottet föreslagit, liksom de medelsbehov som följer av en fortsatt utbyggnad. Utskottet vill i detta sammanhang också fästa uppmärksamheten på de behov av ytterligare medel för utrustning som såväl UHÄ som universitetet i Uppsala bedömt vara nödvändiga vid en utbyggnad av farmaceutisk utbildning. För receptarielinjen innebär detta ett behov av ytterligare 500 000 kr. och för apotekarlinjen ett behov av ytterligare 800 000 kr. det år utbildningen börjar. För apotekarlinjen tillkommer därtöver utrustningsbehov i de senare årskurserna.

Vad utskottet anfört om dimensionering av och resurser för apotekar- och receptarielinjerna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Påbyggnadslinjen *utbildning i psykoterapi*, 60 poäng, finns vid Karolinska institutet med 24 nybörjarplatser, vid universitetet i Lund med 16 nybörjarplatser och vid universitetet i Umeå likaledes med 16 nybörjarplatser.

I budgetpropositionen föreslås att det sammanlagda platsantalet för utbildningen i fråga minskas till 48 genom att antalet nybörjarplatser vid Karolinska institutet minskar från 24 till 16. Samtidigt föreslås att anslaget för vart och ett av budgetåren under treårsperioden minskar med 150 000 kr.

I motion 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 16 delvis anförs att antalet platser i psykoterapiutbildningen vid Karolinska institutet skall vara oförändrat, dvs. 24. Som en konsekvens härav förordas i motionen också en uppräknig av förevarande anslag med 150 000 kr. vad avser budgetåret 1990/91.

I motion 1989/90:Ub618 (m) yrkande 8 efterlyses förslag till ny dimensionering av utbildningen i psykoterapi med hänsyn till att antalet platser vid Karolinska institutet bör vara oförändrat och att utbildningen under den nu aktuella treårsperioden också bör inrättas vid universitetet i Göteborg.

Utskottet har inget att invända mot att antalet utbildningsplatser i psykoterapi vid Karolinska institutet minskas från 24 till 16. Utskottet har erfarit att det varit svårt att fylla nu tillgängligt antal platser med tillräckligt kvalificerade sökande. Utskottet förutsätter emellertid att en fortsatt utbyggnad av den statliga utbildningen i psykoterapi kommer till stånd och att regeringen då den så bedömer lämpligt förelägger riksdagen förslag i denna fråga. Mot bakgrund av vad som nu anförts om dimensionering och lokalisering av utbildning i psykoterapi av-

styrks motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 8 och 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis. Antalet nybörjarplatser i psykoterapiutbildningen kommer således budgetåret 1990/91 att i enlighet med proposition 1989/90:100 sammanlagt vara 48, fördelat på 16 platser vardera vid Karolinska institutet, universitetet i Lund och universitetet i Umeå. Utskottet har inget att invända mot regeringens beräkning vad gäller medelsbehovet för utbildningen vid Karolinska institutet.

Vid sidan av högskolans utbildning anordnas legitimationsgrundande utbildning i psykoterapi av stiftelser m.fl. samt av vissa landsting som fortbildning.

I motionerna 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 (mp) yrkande 28 delvis begärs att riksdagen av statliga medel skall anvisa 800 000 kr. till S:t Lukasstiftelsen för den påbyggnadsutbildning i *psykoterapi* som stiftelsen anordnar.

Utskottet är inte nu berett att tillstyrka att riksdagen permanent anvisar medel till S:t Lukasstiftelsen. Utskottet har emellertid erfarit att regeringen, av medel som den disponerar och med hänsyn till att utbildningen vid stiftelsen bedömts vara av hög kvalitet, i januari 1990 anvisat ett belopp på 600 000 kr. till S:t Lukasstiftelsen. Yrkandena i de båda motionerna 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis torde därmed i huvudsak vara tillgodosedda, varför de avstyrks.

Logopedlinjen finns vid Karolinska institutet och vid universiteten i Lund och Göteborg med 24 nybörjarplatser vid resp. läroanstalt. Antagning sker på två orter varje budgetår, antalet nybörjarplatser på linjen är därmed 48 per läsår.

I flera motioner föreslås en utökning av antalet platser i logopedutbildningen. I motionerna 1989/90:Ub749 (c) och 1989/90:Ub811 (m) yrkande 4 redogörs allmänt för bristen på utbildade logopeder. Någon preciserad ökning i linjens dimensionering förs inte fram. I motionerna 1989/90:Ub567 (fp), 1989/90:Ub672 (c) och 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 12 föreslås att utbildning av logopeder också skall förläggas till universitetet i Umeå.

Utskottet konstaterar att UHÄ i sin anslagsframställning inte gjort någon annan bedömning av dimensioneringen budgetåret 1990/91 än den regeringen gjort. Det finns således inget konkret förslag om ökad dimensionering eller ny lokalisering av linjen. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 1989/90:Ub567, 1989/90:Ub672, 1989/90:Ub724 yrkande 12, 1989/90:Ub749 och 1989/90:Ub811 yrkande 4 och tillstyrker regeringens förslag. Planeringsramarna för logopedlinjen bör därför fastställas i enlighet med vad regeringen föreslagit.

Utskottet återkommer senare i detta betänkande till frågan om förlängning av logopedlinjen.

Rehabiliteringslinjen har två inriktningar, en mot sjukgymnastik och en mot arbetsterapi. Den statliga sjukgymnastutbildningen vid Karolinska institutet och universitetet i Lund föreslås få oförändrade planeringsramar om 144 resp. 104 nybörjarplatser nästa budgetår. Även

planeringsramarna för linjens båda inriktningar mot arbetsterapi och sjukgymnastik inom den kommunala högskolan föreslås vara oförändrade, dvs. 436 resp. 292 nybörjarplatser.

I motion 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 14 föreslås att utbildningen av sjukgymnaster ökar med 100 platser. Det bör enligt motionärerna ankomma på UHÄ att fördela platserna. I motion 1989/90:Ub555 (c) anføres att det är brist på utbildade sjukgymnaster i Skåne. Därför bör enligt motionärerna utbildningsvolymen öka vid universitetet i Lund. En lokalisering av sjukgymnastutbildningen till den kommunala högskolan i Jönköping efterlyses i motionerna 1989/90:Ub532 (s), 1989/90:Ub578 (m) yrkande 1 och 1989/90:Ub730 (c). Utbildningen i Jönköping bör enligt motionärerna starta budgetåret 1992/93 och vara dimensionerad för 40 nybörjare.

Utskottet noterar vad föredragande statsrådet anfört i budgetpropositionen, nämligen att det är möjligt för landstingskommuner (motsvarande) att utnyttja tomma platser på en utbildningslinje för att öka intaget på en annan. Utskottet är inte nu berett att föreslå någon utökning av platserna på rehabiliteringslinjen vad gäller den aktuella treårsperioden. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub532, 1989/90:Ub555, 1989/90:Ub578 yrkande 1, 1989/90:Ub730 och 1989/90:Ub803 yrkande 14 samt fastställer planeringsramar för rehabiliteringslinjen i enlighet med regeringens förslag.

Vad gäller frågan om utbildningens längd återkommer utskottet i det följande.

Hälso- och sjukvårdslinjen inom den kommunala högskolan är innevarande budgetår dimensionerad för 4 411 nybörjarplatser. Regeringen föreslår att planeringsramarna för hälso- och sjukvårdslinjen skall vara oförändrade under den kommande treårsperioden.

I motion 1989/90:Ub646 (m) konstateras att bristen på röntgensjuksköterskor är ett stort problem. Inom ramen för tillgängliga resurser bör enligt motionärerna en omfördelning ske så att utbildningen av röntgensjuksköterskor kan öka. Även i motion 1989/90:Ub586 (c) berörs utbildningen av röntgensjuksköterskor. I motionen konstateras att bristen på utbildad personal är stor i landets södra del. Det är därför enligt motionärerna önskvärt att såväl den reguljära utbildningen om 90 poäng som försöksutbildningen om 130 poäng kan ges vid vårdhögskolan i Lund—Helsingborg.

Utskottet vill åter erinra om att planeringsramarna enligt budgetpropositionen (bil. 10 s. 254) skall ses som en riktlinje och att det är möjligt för utbildningshuvudmannen att inom dessa ramar och med beaktande av de resurser som anvisats göra omfördelningar mellan olika utbildningslinjer. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub586 och 1989/90:Ub646 fastställer planeringsramarna för hälso- och sjukvårdslinjen i enlighet med regeringens förslag.

Vad gäller frågan om utbildningens längd återkommer utskottet i det följande.

Friskvårdspedagogisk utbildning ges i form av en lokal utbildningslinje om 80 poäng vid högskolan i Gävle—Sandviken. Högskolestyrelsen har fastställt att utbildningen skall vara dimensionerad för 30 elever.

Motionerna 1989/90:Ub593 (s) yrkandena 1 och 2, 1989/90:Ub740 (m) yrkande 2, 1989/90:Ub742 (c) yrkande 3 samt 1989/90:Ub748 (mp) tar alla upp den friskvårdspedagogiska utbildningen vid högskolan i Gävle—Sandviken ur samma aspekt, nämligen att utbildningen bör vara en allmän utbildningslinje och att antalet nybörjarplatser bör ökas från 30 till 60.

Utskottet konstaterar att det inte finns något av UHÄ berett förslag om att omvandla utbildningen till en allmän utbildningslinje. Utskottet erinrar om att det ankommer på högskolestyrelsen att fastställa dimensioneringen vad gäller lokala utbildningslinjer. Med det anförda avstyrks motionerna 1989/90:Ub593 yrkandena 1 och 2, 1989/90:Ub740 yrkande 2, 1989/90:Ub742 yrkande 3 samt 1989/90:Ub748.

Anslagsbeloppet under Utbildning för vårdyrken

I budgetpropositionen föreslås att riksdagen till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 476 040 000 kr.

I flera motioner föreslås, huvudsakligen mot bakgrund av yrkanden om ändrade planeringsramar, förändringar i anslagsbeloppet.

Enligt motion 1989/90:Ub758 (c) yrkande 21 bör anslaget budgetåret 1990/91 räknas upp med 2 048 000 kr. Anslagsökningen motiveras av 40 nya utbildningsplatser vardera på apotekar- och receptarielinjen.

I motion 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 17 delvis föreslås att riksdagen under förevarande anslag anvisar 9 900 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit för budgetåret 1990/91. Anslagsökningen motiveras bl.a. av en utbyggnad av rehabiliteringslinjen med 100 nya platser, av receptarielinjen med 40 nya platser samt ett bidrag till S:t Lukasstiftelsen för utbildning i psykoterapi.

I motion 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 15 delvis föreslås en sådan uppräkningsanslag som svarar mot ett oförändrat antal utbildningsplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet. I samma motion, yrkande 16 delvis, föreslås en höjning av anslagsbeloppet med 150 000 kr. mot bakgrund av att antalet utbildningsplatser i psykoterapi vid Karolinska institutet skall vara oförändrat. Slutligen föreslås i motionen, yrkande 17 delvis, en uppräkningsanslag med 620 000 kr. budgetåret 1990/91 för att möjliggöra en utbyggnad av receptarieutbildningen med 40 nybörjarplatser.

I motion 1989/90:Ub804 (mp) yrkande 28 delvis begärs 800 000 kr. utöver vad regeringen beräknat. Beloppet avser utbildning i psykoterapi vid S:t Lukasstiftelsen.

Vad gäller beräkningen av anslaget vill utskottet först hänvisa till den bedömning av den grundläggande utbildningens finansiering i ett treårsperspektiv som utskottet redovisat i betänkandet Vissa för den grundläggande högskoleutbildningen gemensamma frågor och anslag

(1989/90:Ub18 s. 12—13). I nämnda betänkande anförs bl.a. att utskottet beträffande budgetåren 1991/92 och 1992/93 förutsatt att regeringen i förekommande fall återkommer med preciserade anslagsberäkningar.

Utskottet har i det föregående föreslagit riksdagen att dimensioneringen av tandläkarutbildningen vid Karolinska institutet skall vara 100 nybörjarplatser, eller 20 fler än regeringen föreslagit. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att anslagsbeloppet under förevarande anslag för budgetåret 1990/91 ökas med 250 000 kr. i förhållande till regeringens förslag.

Vidare har utskottet föreslagit att antalet nybörjarplatser på receptarielinjen ökas med 20 budgetåret 1990/91. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att anslagsbeloppet under förevarande anslag för budgetåret 1990/91 ökas med 310 000 kr.

Utskottet har också föreslagit att antalet antagningsplatser till apotekarlinjen budgetåret 1990/91 skall öka med 20. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att anslagsbeloppet under förevarande anslag för budgetåret 1990/91 ökas med 700 000 kr.

Utskottet har i det föregående också redovisat vilka behov av utrustningsmedel under anslaget I 2. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m.m. som följer av dimensioneringsförändringarna.

Sammantaget innebär således de förslag till förändringar i vissa vårdutbildningars dimensionering som utskottet i det föregående tillstyrkt en ökning av anslagsbeloppet under förevarande anslag med 1 260 000 kr. för budgetåret 1990/91.

Utskottet har tidigare avstyrkt förslag som gäller utökning av antalet platser i psykoterapiutbildningen i förhållande till regeringens förslag liksom en utökning av rehabiliteringslinjen. Utskottet har också avstyrkt yrkanden om bidrag till S:t Lukasstiftelsen för utbildning i psykoterapi. Som tidigare redovisats återfinns yrkanden vad gäller dessa sistnämnda utbildningar i motionerna 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis, 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub758 yrkande 21, 1989/90:Ub724 yrkandena 15 och 17, båda delvis, samt 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis och med avslag på motionerna 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis, 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis samt 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på (476 040 000 + 1 260 000 =) 477 300 000 kr.

Vad gäller budgetåren efter budgetåret 1990/91 vill utskottet anföra följande.

Utskottet har i det föregående föreslagit att såväl apotekar- som receptarielinjen under den nu aktuella treårsperioden vardera skall öka med ytterligare 20 platser utöver de planeringsramar som föreslagits för budgetåret 1990/91. Utskottet förutsätter att regeringen återkommer med förslag härom liksom med erforderliga beräkningar vad gäller dels förevarande anslag, dels också behoven av utrustningsmedel.

Utskottet har i det föregående förordat att dimensioneringen av tandläkarutbildningen vid Karolinska institutet skall vara högre än vad regeringen föreslagit. Detta får konsekvenser för anslagsbeloppets storlek för ytterligare fyra budgetår. Utskottet är inte nu berett att ta ställning till de anslagsmässiga konsekvenserna för Karolinska institutet fr.o.m. budgetåret 1991/92. Regeringen bör återkomma med förnyade beräkningar med utgångspunkt i att nuvarande grundutbildningskostnader och den del av tandvårdskostnaderna som avser grundutbildning skall minskas med hänsyn till att antalet platser reduceras.

Utbildningens längd för vissa vårdutbildningar och behovet av påbyggnadsutbildningar

Logopedlinjen omfattar i dag 120 poäng.

I motionerna 1989/90:Ub618 (m) yrkande 7, 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 13 och 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 13 begärs att utbildningen *förlängs* med ett år, dvs. från 120 poäng till 160 poäng.

Utskottet noterar att UHÄ i sin senaste anslagsframställning föreslagit att utbildningen av logopedier bör förlängas från 120 poäng till 160 poäng. En sådan förlängning skulle enligt UHÄ vara möjlig att genomföra inom ramen för oförändrade ekonomiska resurser om antagnings-tillfällena ytterligare glesades ut. Regeringen har i budgetpropositionen redovisat att den inte nu är beredd att ta ställning till UHÄ:s förslag. UHÄ anmodas återkomma i nästa års anslagsframställning med kompletterande uppgifter om tillgång på och behov av logopedier. Enligt regeringen bör UHÄ då också pröva om en förlängning av utbildningen kan ske med bibehållande av den nuvarande antagningsordningen.

Mot bakgrund av att UHÄ redan nästa år förväntas återkomma med förslag som rör en eventuell förlängning av logopedutbildningen finner utskottet ingen anledning att nu redovisa några ställningstaganden i denna fråga. Med det anförda avstyrks motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 7, 1989/90:Ub724 yrkande 13 och 1989/90:Ub803 yrkande 13.

Utskottet kommer i det följande att redogöra för ett antal motionsyrkanden som rör några av de *medellånga vårdutbildningarnas längd*. Där- efter redovisas utskottets samlade bedömning.

Rehabiliteringslinjen har två inriktningar, en mot sjukgymnastik och en mot arbetsterapi. Båda grenarna omfattar 100 poäng vilket motsvarar en utbildningstid på två och ett halvt år.

En förlängning av rehabiliteringslinjens inriktning mot sjukgymnastik från 100 poäng till 120 poäng föreslås i motionerna 1989/90:Ub578 (m) yrkande 2, 1989/90:Ub618 (m) yrkande 10, 1989/90:Ub686 (fp) och 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 14. Genomgående anförs i motionerna att utbildning till sjukgymnast i Sverige är kortare än motsvarande utbildning i jämförbara länder. I motion 1989/90:Ub722 (s) föreslås att utbildningen med inriktning mot arbetsterapi likaledes bör förlängas till 120 poäng. Slutligen begärs i motionerna 1989/90:Ub758 (c) yrkande 19 och 1989/90:Ub811 (m) yrkande 3 en förlängning av

rehabiliteringslinjen till 120 poäng beträffande linjens båda inriktningar. I den förstnämnda motionen påtalas särskilt behovet när det gäller utbildningen av sjukgymnaster.

Hälso- och sjukvårdslinjen omfattar 80 alternativt 90 poäng beroende på inriktning. Den gängse rekryteringsbasen är gymnasieskolans vårdlinje, grenen för hälso- och sjukvård. Det finns också kurser inom gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen som ger behörighet till hälso- och sjukvårdslinjen. För närvarande bedrivs också försöksverksamhet för elever som inte genomgått gymnasieskolans vårdlinje (motsvarande). Försöksverksamheten innebär att utbildningen på hälso- och sjukvårdslinjen i högskolan förlängs med ett år.

I budgetpropositionen redovisar föredragande statsrådet att han under den nu aktuella treårsperioden har för avsikt att ta initiativ till en översyn av hälso- och sjukvårdslinjens grundutbildning avseende bl.a. antalet inriktningar, eventuella alternativa studiegångar beroende på förkunskaper, utbildningens längd samt benämning.

I motionerna 1989/90:Ub621 (m) yrkande 4, 1989/90:Ub669 (fp) yrkande 4 och 1989/90:Ub805 (s) delvis föreslås att försöksverksamheten med förlängd utbildning på hälso- och sjukvårdslinjen skall avslutas och utbildningen permanentas. För elever med annan bakgrund än gymnasieskolans vårdlinje, grenen för hälso- och sjukvård, kommer utbildningen i högskolan därmed att bli treårig.

Laboratorieassistentutbildningens samtliga inriktningar omfattar normalt 90 poäng.

I motionerna 1989/90:Ub554 (s), 1989/90:Ub606 (s) yrkandena 1 och 2, 1989/90:Ub621 (m) yrkande 6, 1989/90:Ub669 (fp) yrkande 3 och 1989/90:Ub736 (fp, m) föreslås en förlängning av laboratorieassistentlinjen från 90 till 100 poäng. De motiv som samfällt anförs är att det råder brist i överensstämmelse mellan utbildningens längd och kraven på innehållet i utbildningen. Utbildningens längd bör enligt motionärerna också anpassas till den nordiska arbetsmarknaden och till vad som gäller inom EG.

I motion 1989/90:Ub621 (m) yrkande 2 anförs slutligen att vårdutbildningarna i Sverige bör ges en sådan omfattning att de harmoniserar med motsvarande utbildningar i Norden och att de också anpassas till vad som gäller inom EG-området. I motion 1989/90:Ub758 (c) yrkande 20 efterlyses också en översyn av utbildningarnas längd. I motionen nämns särskilt utbildningarna till sjuksköterska och sjukgymnast. I motion 1989/90:Ub804 (mp) yrkande 14 anförs att de medellånga vårdutbildningarna successivt bör förlängas till 120 poäng och att behovet av fortbildning framgent måste tillgodoses med fristående kurser.

Utskottet vill med anledning av motionsyrkandena anföra följande.

Merparten av de medellånga vårdutbildningarna återfinns inom den kommunala högskolan. Utbildningarna har i allt väsentligt en mycket klar målsättning, nämligen att utbilda för en specifik yrkesroll inom vårdområdet i det svenska samhället. Detta har givit utbildningarna en speciell karaktär när det gäller uppläggning och innehåll. För flera av utbildningarna gäller att den mängd kunskap som skall förmedlas

under en begränsad tid, bl.a. som följd av forskningens landvinningar, växer och blir alltmer komplicerad. I och med att den kommunala högskolan inlemmades i det svenska högskolesystemet har möjligheterna att från de medellånga vårdutbildningarna gå vidare till forskarutbildning öppnats, även om grundutbildningen i flera avseenden då måste kompletteras. I allt ökande omfattning aktualiseras nu jämförelser mellan de svenska vårdutbildningarna och motsvarande utländska utbildningar. Möjligheterna för de studerande att förlägga en del av sin utbildning utomlands eller att efter genomgången utbildning kunna verka i ett annat land får allt större betydelse.

Mot denna bakgrund finns det enligt utskottets mening nu anledning att mer ingående pröva om de medellånga vårdutbildningarnas längd är lämpligt anpassad till de förändrade krav som från olika utgångspunkter kan ställas på utbildningarna. Utskottets uppfattning är att en samlad, bred översyn nu måste göras av de medellånga vårdutbildningarnas längd. Utskottet har i det föregående givit exempel på sådana medellånga vårdutbildningar där krav på förlängning av utbildningen rests. Det väsentliga i den översyn utskottet nu föreslår är att dels pröva utbildningens längd i förhållande till de krav på väl avvägd utbildning som arbetsmarknaden ställer, dels beakta de anpassningar till internationella förhållanden som blir alltmer nödvändiga. Behovet av påbyggnadsutbildningar i anslutning till grundutbildning på linje bör också omfattas av översynen liksom frågan om hur eventuella påbyggnadsutbildningar skall organiseras. I förekommande fall bör också vårdutbildningarnas samverkan med den statliga högskolan belysas, bl.a. i syfte att underlätta övergångar mellan de olika utbildningsorganisationerna.

Behovet att förändra vissa påbyggnadsutbildningar tas upp i fem motionsyrkanden. I motion 1989/90:Ub621 (m) yrkande 5 begärs allmänt att behovet av påbyggnadsutbildning för vårdpersonal ses över. I samma motion, yrkande 7, föreslås att påbyggnadsutbildningen i klinisk cytologi, som bygger på genomgången laboratorieassistentutbildning, förlängs från 24 poäng till 40 poäng. I motionens yrkande 8 föreslås att påbyggnadsutbildningen i blodgruppsserologi, också för laboratorieassistenter, förlängs från sammanlagt 6 poäng till 20 poäng. I motion 1989/90:Ub669 (fp) yrkande 2 efterlyses påbyggnadsutbildningar för operationssköterskor och för sköterskor inom äldreården. I motion 1989/90:Ub581 (s) föreslås inrättande av en fördjupningskurs i arbetsterapi vidårdhögskolan i Stockholm.

Utskottet vill hänvisa till vad som i det föregående anförts om behovet av en översyn av de medellånga vårdutbildningarnas längd. Denna översyn bör också beakta behoven av påbyggnadsutbildningar.

Vad utskottet nu anför om en bred, samlad översyn av de medellånga vårdutbildningarnas längd m.m. och behovet av påbyggnadsutbildningar bör riksdagen med anledning av motionerna 1989/90:Ub554, 1989/90:Ub578 yrkande 2, 1989/90:Ub581, 1989/90:Ub606 yrkandena 1 och 2, 1989/90:Ub618 yrkande 10, 1989/90:Ub621 yrkandena 2, 4, 5, 6, 7 och 8, 1989/90:Ub669 yrkandena 2, 3 och 4, 1989/90:Ub686, 1989/90:Ub722, 1989/90:Ub724 yrkande

14, 1989/90:Ub736, 1989/90:Ub758 yrkandena 19 och 20, 1989/90:Ub804 yrkande 14, 1989/90:Ub805 samt 1989/90:Ub811 yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

1989/90:UbU21

Övriga utbildningsfrågor

I motion 1989/90:Ub540 (fp) berörs *antagningen till läkarlinjen*. Motionären anser att studerande med samisk eller finskspråkig bakgrund skall ges extra antagningspoäng alternativt att ett visst antal utbildningsplatser på läkarlinjen reserveras för sådana studerande. Med hänvisning till att det numera finns möjlighet för en studerande att återopa kunskaper i minoritetsspråk för att få företräde till högskoleutbildning bl.a. inom vårdområdet föreslår utskottet att motion 1989/90:Ub540 avslås.

Tandvårdsutbildningarnas organisation och innehåll berörs i motion 1989/90:Ub616 (m). I yrkande 1 anförs att tandläkarutbildningen till viss del bör integreras med läkarutbildningen och till viss del med övriga tandvårdsutbildningar. Motionärerna efterlyser försöksverksamhet vid någon odontologisk fakultet. I yrkande 2 föreslås att tandläkarhögskolorna på sikt skall utvecklas till regiontandvårdsinstitut för den mest kvalificerade tandvården och därigenom få en roll som motsvarar regionsjukhusens.

Utskottet vill först erinra om att föredragande statsrådet i budgetpropositionen, med anledning av översynen av tandvårdsutbildningarna, aviserat att senare återkomma med förslag vad gäller tandvårdsutbildningarna. Utskottet konstaterar att den integrering av utbildningar som efterlysts kan komma att tillgodoses genom de förslag till ny tandläkarutbildning som utarbetas vid universitetet i Lund. Mot bakgrund av det anförda avstyrks motion 1989/90:Ub616.

I tre motioner berörs *innehållet i vissa vårdutbildningar*. I motion 1989/90:Ub531 (fp) efterlyses utökad undervisning i klinisk mykologi för läkare och i motion 1989/90:Ub571 (fp) anförs att kurser i ortopedisk medicin skall ingå i sjukgymnasters och läkares grundutbildning. I motion 1989/90:Ub811 (m) yrkande 1 delvis pekas på behovet av ökad undervisning om olika handikapp inom bl.a. vårdutbildningarna. Vid tidigare tillfällen (jfr UbU 1985/86:3) har utskottet redovisat att detaljer i vårdyrkesutbildningarnas innehåll styrs av utbildningsplaner fastställda av UHÅ och kursplaner fastställda av de lokala högskoleenheterna. Utskottet förutsätter att de utbildningsansvariga myndigheterna följer utvecklingen på resp. linjes område. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att motionerna 1989/90:Ub531, 1989/90:Ub571 och 1989/90:Ub811 yrkande 1 delvis avslås.

I motion 1989/90:Ub573 (fp) begärs att det skall prövas om statligt ekonomiskt stöd kan ges till *psykoanalytisk utbildning*.

Mot bakgrund av att utbildningen i fråga inte är en högskoleutbildning föreslår utskottet att motionen avslås.

I motion 1989/90:Ub669 (fp) yrkande 5 anförs att inslagen av *individuellt anpassade studiegångar* i vårdutbildningen måste öka i och med att rekryteringen till dessa utbildningar nu breddas. Hänsyn måste i större utsträckning tas till tidigare utbildning och yrkeserfarenhet.

Utskottet anser inte att riksdagen bör göra något uttalande om hur enskilda utbildningar bör organiseras med hänsyn till olika studerandekategorier. Motion 1989/90:Ub669 yrkande 5 avstyrks därmed.

Huvudmannaskapet för den kommunala högskolan m.m.

I motionerna 1989/90:Ub621 (m) yrkande 9 och 1989/90:Ub669 (fp) yrkande 6 återfinns förslag om ett enhetligt statligt huvudmannaskap för all högskoleutbildning. Ett ändrat huvudmannaskap berör en rad utbildningar inom vårdområdet.

Utskottet behandlade under föregående riksmöte återigen frågan om huvudmannaskapet för den kommunala högskolan m.m. (bet. 1988/89:UbU5 s. 18—19, rskr. 41). Utskottet konstaterade då, bl.a. av finansiella skäl, att någon ändring av huvudmannaskapet för den kommunala högskolan inte borde genomföras. Utskottet noterar nu att statens kostnader vid ett förstatligande av den kommunala högskoleutbildningen inom vårdsektorn i aktuellt pris- och löneläge skulle komma att öka med åtminstone ca 500—600 milj. kr. Detta belopp grundar sig på den beräkning som gjordes av huvudmannaskapskommittén (SOU 1981:9). Utskottet anser inte att de ställningstaganden riksdagen tidigare gjort i huvudmannaskapsfrågan bör ändras. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionerna 1989/90:Ub621 yrkande 9 och 1989/90:Ub669 yrkande 6.

2. Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m.

Reservationsanslaget Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. föreslås i propositionen föras upp med 214 780 000 kr. Anslagsberäkningen grundar sig i huvudsak på förordade planeringsramar för den kommunala högskolan.

Utskottet hänvisar vad gäller dimensionering och lokalisering av den landstingskommunala högskoleutbildningen till de ställningstaganden utskottet gjort i det föregående. Därvid har utskottet också redovisat behovet av en översyn av utbildningens längd vad gäller de medellånga vårdutbildningarna.

Utbildningen på *ADB-linjen* skall enligt riksdagsbeslut (prop. 1985/86:100, bet. UbU22, rskr. 297) föras över till den statliga högskolan. Budgetåret 1990/91 upphör utbildningen i fråga som kommunal högskoleutbildning. I budgetpropositionen hemställs att riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla ADB-linjen om 40 poäng fr.o.m. budgetåret 1990/91. Utskottet föreslår att riksdagen ger regeringen begärt bemyndigande.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner de *riktlinjer för resursfördelning avseende budgetåren 1990/91—1992/93* som angivits i propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att riksdagen under anslaget D 11. *Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett *reservationsanslag* på 214 780 000 kr. Samtidigt avstyrks motion 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis i vad gäller kostnader för en utbyggnad av rehabiliteringslinjen.

Hemställan

Utskottet hemställer

Utbildning för vårdyrken

1. beträffande *planeringsramar för tandläkarlinjen*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub590, 1989/90:Ub627 och 1989/90:Ub678 samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub724 yrkande 15 delvis fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förorddat.

2. beträffande *planeringsramar för apotekar- och receptarielinjerna*

att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub562, 1989/90:Ub576, 1989/90:Ub602, 1989/90:Ub618 yrkande 9, 1989/90:Ub700, 1989/90:Ub724 yrkande 17 delvis, 1989/90:Ub751, 1989/90:Ub758 yrkandena 17 och 18 samt 1989/90:Ub803 yrkande 15 fastställer planeringsramar för budgetåret 1990/91 i enlighet med vad utskottet förorddat samt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om dimensioneringen av linjerna de därpå följande budgetåren.

3. beträffande *planeringsramar för utbildning i psykoterapi*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 8 och 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,

res. 1 (m)

res. 2 (vpk)

4. beträffande *psykoterapiutbildning vid S:t Lukasstiftelsen*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis.

5. beträffande *planeringsramar för logopedlinjen*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub567, 1989/90:Ub672, 1989/90:Ub724 yrkande 12, 1989/90:Ub749 och 1989/90:Ub811 yrkande 4 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,

6. beträffande *planeringsramar för rehabiliteringslinjen*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub532, 1989/90:Ub555, 1989/90:Ub578 yrkande 1, 1989/90:Ub730 och 1989/90:Ub803 yrkande 14 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,

res. 3 (fp)

7. beträffande *planeringsramar för hälso- och sjukvårdslinjen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub586 och 1989/90:Ub646 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,

8. beträffande *planeringsramar i övrigt*
att riksdagen fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,

9. beträffande *friskvårds pedagogisk linje*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub593, 1989/90:Ub740 yrkande 2, 1989/90:Ub742 yrkande 3 och 1989/90:Ub748,
res. 4 (mp)

10. beträffande *anslagsbeloppet under Utbildning för vårdrerken*
att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub724 yrkandena 15 och 17 båda delvis, 1989/90:Ub758 yrkande 21 och 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis, 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis till *Utbildning för vårdrerken* för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 477 300 000 kr.,
res. 5 (fp) - villk. 3
res. 6 (vpk) - villk. 2

11. beträffande *förlängning av logopedlinjen*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 7, 1989/90:Ub724 yrkande 13 och 1989/90:Ub803 yrkande 13,
res. 7 (m, fp)

12. beträffande de *medellånga vårdutbildningarnas längd*
att riksdagen med anledning av motionerna 1989/90:Ub554, 1989/90:Ub578 yrkande 2, 1989/90:Ub581, 1989/90:Ub606 yrkandena 1 och 2, 1989/90:Ub618 yrkande 10, 1989/90:Ub621 yrkandena 2, 4, 5, 6, 7 och 8, 1989/90:Ub669 yrkandena 2, 3 och 4, 1989/90:Ub686, 1989/90:Ub722, 1989/90:Ub724 yrkande 14, 1989/90:Ub736, 1989/90:Ub758 yrkandena 19 och 20, 1989/90:Ub804 yrkande 14; 1989/90:Ub805 delvis samt 1989/90:Ub811 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. beträffande *antagningen till läkarlinjen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub540,

14. beträffande *tandvårdsutbildningarnas organisation och innehåll*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub616,
res. 8 (m)

15. beträffande *innehållet i vissa vårdutbildningar*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub531, 1989/90:Ub571 och 1989/90:Ub811 yrkande 1 delvis,

16. beträffande *ekonomiskt stöd till psykoanalytisk utbildning*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub573,

17. beträffande *individuellt anpassade studiegångar*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub669 yrkande 5,
res. 9 (fp)

18. beträffande *vårdutbildningarnas huvudmannaskap*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub621 yrkande 9 och
1989/90:Ub669 yrkande 6,

res. 10 (m, fp, vpk, mp)

Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m.

19. beträffande *ADB-linjen*

att riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla ADB-linjen
om 40 poäng fr.o.m. budgetåret 1990/91,

20. beträffande *riktlinjer för resursfördelning avseende budget-
åren 1990/91—1992/93*

att riksdagen godkänner vad som angivits i propositionen,

21. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal
högskoleutbildning m.m.*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ub803 yrkande 17
delvis under Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. för
budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på
214 780 000 kr.

res. 11 (fp) - villk. 3

Stockholm den 5 april 1990

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Larz Johansson (c), Helge Hagberg
(s), Bengt Silfverstrand (s), Lars Svensson (s), Birgitta Rydle (m),
Ingvar Johnsson (s), Margareta Israelsson (s), Berit Löfstedt (s), Birger
Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson (c) i Vårgår-
da, Ewa Hedkvist Petersen (s), Ulf Melin (m), Margitta Edgren (fp),
Ylva Johansson (vpk) och Claes Roxbergh (mp).

Reservationer

1. Planeringsramar för utbildning i psykoterapi (mom. 3)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

*de*s att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med
"Utskottet har" och på s. 12 slutar med "Karolinska institutet" bort ha
följande lydelse:

Utskottet erinrar om att utbildningen i psykoterapi inrättades fr.o.m.
budgetåret 1979/80 vid Karolinska institutet och vid universitetet i
Umeå. Vid detta tillfälle förutsattes att utbildningen på sikt borde
finnas i alla högskoleregioner och successivt byggas ut (prop.

1978/79:100 bil. 10 s. 474). Utbildning i psykoterapi anordnas numera också vid universitetet i Lund. Utskottet konstaterar att utbildningen således endast finns på tre orter. Utbildningen i Stockholm föreslås också reducerad vad gäller antalet nybörjarplatser. Utskottet anser inte att den föreslagna utvecklingen av utbildning i psykoterapi stämmer överens med tidigare uttalanden. Utskottet anser därför, med bifall till motion 1989/90:Ub618 yrkande 8 samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis, att antalet nybörjarplatser vid Karolinska institutet budgetåret 1990/91 skall vara oförändrat, dvs. 24, och att utbildningen under nu aktuell treårsperiod också inrättas vid universitetet i Göteborg.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *planeringsramar för utbildning i psykoterapi* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub618 yrkande 8 samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis fastställer planeringsramar för budgetåret 1990/91 i enlighet med vad utskottet förordat samt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om dimensioneringen av linjen de därpå följande budgetåren.

2. Planeringsramar för utbildning i psykoterapi (mom. 3)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet har" och på s. 12 slutar med "Karolinska institutet" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser inte att den föreslagna reduceringen av antalet platser inom utbildningen i psykoterapi vid Karolinska institutet skall genomföras eftersom behovet av utbildade är stort.

Utskottet föreslår, med bifall till motion 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis och med anledning av motion 1989/90:Ub618 yrkande 8, att antalet nybörjarplatser i utbildning i psykoterapi vid Karolinska institutet skall vara 24.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *planeringsramar för utbildning i psykoterapi* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub618 yrkande 8 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

3. Planeringsramar för rehabiliteringslinjen (mom. 6)

Carl-Johan Wilson och Margitta Edgren (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet noterar" och slutar med "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att statsrådet i budgetpropositionen pekat på möjligheten för landstingskommuner (motsvarande) att utnyttja tomma platser på en utbildningslinje för att öka intaget till en annan. Detta kan tyvärr inte tillgodose behovet av sjukgymnaster, eftersom rehabiliteringslinjen inte på någon ort har tomma platser. Utskottet anser därför, i likhet med motionärerna, att planeringsramarna för rehabiliteringslinjen budgetåret 1990/91 skall öka med 100 platser. Det bör ankomma på UHÄ att fördela dessa platser.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *planeringsramar för rehabiliteringslinjen*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub803 yrkande 14 och med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub532, 1989/90:Ub555, 1989/90:Ub578 yrkande 1 och 1989/90:Ub730 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

4. Friskvårdspedagogisk linje (mom. 9)

Claes Roxbergh (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "samt 1989/90:Ub748" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att den friskvårdspedagogiska utbildningen vid högskolan i Gävle—Sandviken startade 1979. Sedan en fördjupningskurs införlivats i linjen omfattar denna nu 80 poäng. Högskolan i Gävle—Sandviken är den enda högskola i landet där det är möjligt att studera friskvård i form av en sammanhållen utbildningslinje.

Utvecklingen på arbetsmarknaden visar att det finns ett behov av friskvårdspedagoger. Inom landsting och kommuner och inom näringslivet finns arbetsuppgifter som lämpar sig väl. Utbildningen vid högskolan i Gävle—Sandviken är eftersökt och till stor del också riksrekryterande. I likhet med motionärerna anser utskottet att linjen fr.o.m. budgetåret 1990/91 bör bli en allmän utbildningslinje och att linjen byggs ut så att antalet nybörjarplatser blir 60.

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub593, 1989/90:Ub740 yrkande 2, 1989/90:Ub742 yrkande 3 samt 1989/90:Ub748 dels bemyndigar regeringen att inrätta den friskvårdspedagogiska utbildningen som en allmän utbildningslinje fr.o.m. den 1 juli 1990, dels att planeringsramen fastställs till 60 nybörjarplatser.

dels att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. beträffande *friskvårdspedagogisk linje*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub593, 1989/90:Ub740 yrkande 2, 1989/90:Ub742 yrkande 3 samt 1989/90:Ub748 bemyndigar regeringen att inrätta den friskvårdspedagogiska utbildningen som en allmän utbildningslinje och fastställer planeringsram i enlighet med vad utskottet förordat,

5. Anslagsbeloppet under Utbildning för vårdyrken (mom. 10)

1989/90:UbU21

Under förutsättning av bifall till reservation 3

Carl-Johan Wilson och Margitta Edgren (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet har tidigare" och slutar med "477 300 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt förslag som gäller en utökning av antalet platser på rehabiliteringslinjen. Som en konsekvens härav bör förevarande anslag ökas med 1 750 000 kr. Utskottet kommer i det följande också att föreslå en uppräknig av anslaget D 11. Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. för denna utökning av studerandeantalet. Utskottet har i det föregående avstyrkt yrkanden som gäller utökning av utbildning i psykoterapi och bidrag till S:t Lukasstiftelsen för utbildning i psykoterapi.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub758 yrkande 21, 1989/90:Ub724 yrkandena 15 och 17, båda delvis, och 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på $(476\ 040\ 000 + 1\ 260\ 000 + 1\ 750\ 000 =) 479\ 050\ 000$ kr.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *anslagsbeloppet under Utbildning för vårdyrken* att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub758 yrkande 21, 1989/90:Ub724 yrkandena 15 och 17, båda delvis, och 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis, 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis samt 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 479 050 000 kr.,

6. Anslagsbeloppet under Utbildning för vårdyrken (mom. 10)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet har tidigare" och slutar med "477 300 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare tillstyrkt förslag som gäller en utökning av antalet platser i psykoterapiutbildningen. Som en konsekvens härav bör anslaget ökas med 150 000 kr. budgetåret 1990/91. Utskottet har i

det föregående avstyrkt yrkanden som gäller utökning av rehabiliteringslinjen och bidrag till S:t Lukasstiftelsen för utbildning i psykoterapi.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub724 yrkande 16 delvis och med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub724 yrkandena 15 och 17, båda delvis, 1989/90:Ub758 yrkande 21 och 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis samt med avslag på motion 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på (476 040 000 + 1 260 000 + 150 000 =) 477 450 000 kr.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *anslagsbeloppet under Utbildning för vårdyrken* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:724 yrkande 16 delvis och med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub724 yrkandena 15 och 17, båda delvis, 1989/90:Ub758 yrkande 21 och 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub803 yrkande 16 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 28 delvis till Utbildning för vårdyrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 477 450 000 kr.,

7. Förlängning av logopedlinjen (mom. 11)

Birgitta Rydle (m), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Ulf Melin (m) och Margitta Edgren (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Mot bakgrund" och slutar med "yrkande 13" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill med anledning härav anföra följande. Behovet av välutbildade logopeder ökar i takt med att antalet äldre med komplicerade sjukdomstillstånd ökar. Det behövs också logopeder som kan ingå i behandlingsteam inom habiliteringsverksamhet. Utskottet anser i likhet med UHÄ att logopedutbildningen bör förlängas från 120 poäng till 160 poäng. Detta bör genomföras utan att antalet antagningstillfällen minskas.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

11. beträffande *förlängning av logopedlinjen* att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 7, 1989/90:Ub724 yrkande 13 och 1989/90:Ub803 yrkande 13 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

8. Tandvårdsutbildningarnas organisation och innehåll (mom. 14)

Birgitta Rydle, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet vill först" och slutar med "motion 1989/90:Ub616" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets bedömning står tandvården i Sverige inför en omställningsprocess i och med att den utvecklas mot nya områden. Detta kommer att ställa ändrade krav på tandläkarnas utbildning. Kursplanerna kommer successivt att behöva förnyas. En ökad biomedicinsk kunskap är angelägen och kan motivera att tandläkarutbildningen integreras med läkarutbildningen. Andra delar av tandläkarutbildningen kan med fördel integreras med övriga tandvårdsutbildningar. Utskottet finner det angeläget att vid någon av de odontologiska fakulteterna genomföra försöksverksamhet med integrerad utbildning för all tandvårdspersonal dvs. även utbildning till tandsköterska, tandhygienist och tandtekniker.

Utskottet anser det vidare angeläget att den kompetens som utvecklats vid tandläkarhögskolorna också kommer patienterna till del. Enligt utskottets mening bör det utredas huruvida dessa skolor skall kunna utvecklas till regiontandvårdsinstitut för den mest kvalificerade tandvården och få en roll motsvarande regionsjukhusens.

Riksdagen bör med bifall till motion 1989/90:Ub616 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 14 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

14. beträffande *tandvårdsutbildningarnas organisation och innehåll*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub616 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Individuellt anpassade studiegångar (mom. 17)

Carl-Johan Wilson och Margitta Edgren (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "avstyrks därmed" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är väsentligt att rekryteringen till vårdutbildningarna breddas, exempelvis genom att flera utbildningsvägar i gymnasieskolan ger behörighet eller att personer med olika yrkeserfarenheter söker sig till utbildningarna i fråga. Inslagen av individuellt anpassade studiegångar som utgår från den studerandes tidigare utbildning och erfarenhet bör därför ökas. Riksdagen bör således med bifall till motion 1989/90:Ub669 yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 17 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

17. beträffande *individuellt anpassade studiegångar*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub669 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Vårdutbildningarnas huvudmannaskap (mom. 18)

1989/90:UbU21

Birgitta Rydle (m), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Ulf Melin (m), Margitta Edgren (fp), Ylva Johansson (vpk) och Claes Roxbergh (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Utskottet behandlade" och slutar med "yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i vad som anförs i motionerna 1989/90:Ub621 yrkande 9 och 1989/90:Ub669 yrkande 6 om att den kommunala högskolan på sikt bör få ett statligt huvudmannaskap. Detta motiveras bl.a. av att ett enhetligt huvudmannaskap bör medföra ett effektivare resursutnyttjande, en enhetlig utbildningskvalitet och en starkare anknytning av vårdutbildningarna till forskningen. Därför bör riksdagen hos regeringen begära att en utredning görs om ett enhetligt, statligt huvudmannaskap för all vårdyrkesutbildning.

Riksdagen bör med bifall till motionerna 1989/90:Ub621 yrkande 9 och 1989/90:Ub669 yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 18 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

18. beträffande *vårdutbildningarnas huvudmannaskap*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub621 yrkande 9 och 1989/90:Ub669 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. (mom. 21)

Under förutsättning av bifall till reservation 3

Carl-Johan Wilson och Margitta Edgren (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "av rehabiliteringslinjen" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt förslag som gäller en ökning av antalet platser på rehabiliteringslinjen. Utskottet har därvid föreslagit en uppräknig av anslaget under Utbildning för vårdyrken. Mot bakgrund av att rehabiliteringslinjen även finns i den kommunala högskolan bör även förevarande anslag ökas. Utskottet föreslår att anslaget Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. räknas upp med 876 000 kr. för den föreslagna utbyggnaden av rehabiliteringslinjen.

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 samt

motion 1989/90:Ub803 yrkande 17 delvis till Bidrag till kommunal högskoleutbildning m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 215 656 000 kr.,

1989/90:UbU21

Särskilt yttrande

Psykoteraeutbildning vid S:t Lukasstiftelsen (mom. 4)

Carl-Johan Wilson och Margitta Edgren (båda fp) anför:

Landet har behov av fler psykoterapeuter än vad som för närvarande utbildas inom den statliga högskolan. S:t Lukasstiftelsen bedriver utbildning till legitimerad psykoterapeut som bedöms som mycket god.

Folkpartiet har föreslagit att staten ekonomiskt skall stödja S:t Lukasstiftelsens utbildning. I budgetpropositionen föreslår regeringen att utbildningen i psykoterapi vid Karolinska institutet skall minskas med 8 nybörjarplatser. Detta accepterar vi under förutsättning att den utbildning som bedrivs vid S:t Lukasstiftelsen ges statligt stöd. Regeringen har i år givit S:t Lukasstiftelsen ett bidrag på 600 000 kr. Vi utgår från att ett statligt stöd kommer att utgå även i fortsättningen.